

Anton Perdih

**IZVOR SLOVENCEV
IN DRUGIH
EVROPEJCEV**

TRETJA, PREDELANA IZDAJA

ZALOŽNIŠTVO JUTRO

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

903(4)

811

930.2:003.071

PERDIH, Anton

Izvor Slovencev in drugih Evropejcev / Anton Perdih. -
3., predelana izd. - Ljubljana : Jutro, 2021

ISBN 978-961-7024-13-5

COBISS.SI-ID 47728643

Kazalo

Predgovor k prvi izdaji	9
Predgovor k drugi izdaji	10
Predgovor k tretji izdaji	13
Uvod	15
Nastanek človeštva	17
Razvoj človeštva	18
Izvor in razvoj Evropejcev	23
<i>Laponci, Finci, Balti</i>	25
<i>Baski</i>	26
<i>Etruščani</i>	26
<i>Germani</i>	27
<i>Grki</i>	27
<i>Kelti</i>	28
<i>Latinci</i>	28
<i>Slovani</i>	29
Slovani	30
Slovenci	33
Prikaz nastanka in razvoja človeštva	35
<i>Haploskupine nekdanjih ljudi</i>	57
<i>Kaj sledi iz teh podatkov?</i>	60
Modeli	62
Spremembe podnebja	64
Nastanek in razvoj kmetijstva	70
Lončarstvo in kovinarstvo	72
Trgovina	73

Nekatera jezikoslovna vprašanja	74
<i>Alineijeve ugotovitve</i>	75
<i>Pristop osrednji-obrobni</i>	77
<i>Pogostost glasov</i>	82
<i>Glasovi v besedah za števila</i>	90
<i>Betacizem</i>	92
<i>Nekatere izoglose</i>	97
<i>Primerjava jezikovnih in "genetskih" podatkov</i>	98
<i>Vprašanje Indije</i>	100
V razmislek	102
Za dodatno branje	103
Imensko kazalo	140
Preglednice	142
Slike	142

Predgovor k prvi izdaji

Zadnjih trideset let spet potekajo razprave o tem, ali smo Slovenci na svojih ozemljih prvotni prebivalci ali pa so se naši predniki priselili sem izza Karpatov v 6. stoletju. Take razprave niso nekaj novega, saj so potekale že v 19. stol. in so izzvenele po 1. svetovni vojni. Pred 1000 leti so nedvoumno vedeli, da živimo Slovenci na svojih ozemljih že od nekdaj in to vedenje se je nadaljevalo do prevlade naselitvene teorije v akademskih krogih. Domneva o kasnem prihodu z vzhoda se je pojavila pred okoli 500 leti ob tedanjem razumevanju antičnih spisov in so jo počasi razvijali do trditve o prihodu iz Pripjatskih močvirij. Že pred 30 leti so tvorci Venetske razlage o izvoru Slovencev pokazali, da je domneva o prihodu izza Karpatov le domneva, ki nima neposredne opore v znanih virih in temelji le na razlagah nekaterih opisov dogajanj v nekaterih virih. Nasprotno pa da ima vedenje o prvobitnosti Slovencev neposredne podatke v zgodnjih virih.

V zadnjih petih letih pa so na podlagi rezultatov genetskih raziskav razvili novo vejo genetike – rodoslovje na podlagi DNK ali na kratko DNK rodoslovje, katere rezultati dajejo podatke, ki v mnogočem pojasnjujejo izvor raznih evropskih ljudstev, njihove selitve in razvoj. Ti podatki pojasnijo veliko doslej neznanih ali spornih stvari in temu je posvečen del te knjige.

Pri tem pa je treba opozoriti, da še vedno nimamo dovolj velikega števila dovolj podrobnih “genetskih” podatkov o Slovencih, da bi lahko dovolj utemeljeno razvozlali nekatere genetske vidike našega izvora.

Podanih je tudi nekaj drugih študij, ki naj bi pomagale osvetliti našo daljno preteklost.

Anton Perdih

Ljubljana, junij 2013

Predgovor k drugi izdaji

Odziv slovenskih humanističnih akademskih krogov na prvo izdajo te knjige je bil zanimiv. Namesto priznanja, da so v njej predstavljeni novi, doslej neznani podatki, ki bi jih veljalo uporabiti za preverjanje in nadaljnje razvijanje védenja o naši preteklosti, je bila navzven opažena najprej tišina, nato pa v ozadju prepovedovanje, da bi vsebino te knjige javno predstavil.

Zakaj tako nasprotovanje? Začetek nasprotovanja je zelo enostaven – po inerciji, v želji, da se nič ne bi spremenilo, da bi ostalo tako kot dosedaj, da bi bilo videti njihovo dosedanje védenje večno veljavno. Pri ljudeh kakršnakoli novost najprej izzove nasprotovanje, preprosto zato, ker jih novosti spravljajo v stisko. Tak odziv je splošna človeška lastnost in je prvi hip razumljiva. Da pa traja načelno nasprotovanje novim ugotovitvam že trideset let in da se samo še zaostrojuje, pa je stvar, ki je vredna resnega razmisleka.

Prepovedovanju, da bi vsebino te knjige javno predstavil, so sledila podtikanja stvari, ki jih nisem ne napisal ne izrekel. Nove podatke, ki sem jih predstavil, so nekateri izmed njih javno opredeljevali kot politično pogojeno rasistično teorijo.

Vsak lahko preveri, da predstavljeni novi podatki in razlaga njihovega pomena nikjer ne kaže na neko povečevanje Slovencev nad drugimi narodi v političnem, kulturnem ali kakršnemkoli drugem vidiku. Samo povedo, kdaj in kako so potekale razne poselitve in kdo je bil glede na sedaj znane podatke najverjetneje njihov nosilec.

Tisti, ki to razlagajo kot politično pogojeno rasistično teorijo, so bodisi okuženi s politično netolerantnostjo, ideološko slepoto ali pa ne mislijo z svojo glavo. Ponavljanje starih floskul in podtikanj o rasističnih vidikih vsebine knjige kaže le na to, da taki komentatorji bodisi ne razmišljajo o vsebini, bodisi da sploh ne razumejo povedanega in le slepo vztrajajo na tem, kar so jih naučili v preteklosti.

Pri čemer je zanimivo, tudi če to povemo nekoliko poenostavljeno, na čem je videti, da temelji učenje nekaterih slovenskih humanističnih akademskih učenjakov.

Videti je, kot da so naučeni, da je bilo po Evropi karkoli lahko čigarkoli, le slovensko ni moglo biti nič. In ljudje so bili lahko katerikoli, le Slovenci niso mogli biti.

Zato je pač treba predstaviti podatke, ki jih poznamo. In ti podatki kažejo, da je bilo precej drugače od tistega, kar so učili naše starše, nas, in kar učijo še naše vnuke.

Kar se kaže v več vidikih.

Npr. kako je z zakarpatsko teorijo o prihodu Slovanov v 6. stol.?

Že najmanj 70 let je znano, da je bil to politično in rasistično pogojen konstrukt spodbujan od avstrijske in pruske oblasti, ki naj bi jima dal dodatno upravičenje, da

zasedajo slovanska ozemlja, vladajo Slovanom in jih potujčujejo. To poudarja tudi jezikoslovec Alinei.

Nerodno pri tem je, da te avstrijsko-pruske razlage, ki jo slovenski humanistični akademski učenjaki že več kot stoletje nekritično sprejemajo in na različne načine uveljavljajo, ne podpira noben znanstveno neoporečen podatek in **da** ti slovenski humanistični akademski učenjaki, kljub temu da to vedo, nekatere znane dogodke oziroma najdbe razlagajo na podlagi zakarpatske teorije, namesto da bi veljavnost zakarpatske teorije preverjali s pomočjo že ves čas znanih in tudi na novo dognanih podatkov.

Kaj pa razlaga etnogeneze Slovencev?

Podoben primer. Temeljito ga je obdelal že Grdina. Wolfram je razložil, na kakšen način je lahko osvajalska vojska obdržala oblast na osvojenem ozemlju, da se po koncu osvajanja ni razsula in utopila v staroselcih.

Slovenski humanistični akademski učenjaki pa to razlago sprejemajo kot splošno veljavno definicijo in nanjo nategujejo nastanek in razvoj slovenskega naroda, ki pa nima take preteklosti. Pri čemer ti slovenski humanistični akademski učenjaki sami dobro vedo, da je pri Slovencih stanje drugačno, a razlage vseeno nategujejo na tuje kopito.

Od kdaj obstaja slovenski narod?

Tudi v tem primeru slovenski humanistični in družboslovni akademski učenjaki nekritično povzemajo razlage, definicije, itd, tujih avtorjev, ki veljajo ne za naše temveč za tuje razmere in dogajanja.

Tako npr. nekritično prevzemajo razlage o nastanku francoskega naroda, ki ga je s tisočletno prisilo (iztrebljanje Katarov in drugih ne-Francozov, sistematično potujčevanje in pofrancozevanje, pokoli v Vendeji, itd) ustvaril vladajoči vrh oblasti (kralji, pa tudi republika). Torej ustvarjanje novega naroda iz raznorodnih delov, od zgoraj navzdol, s prisilo oblasti.

Novoveški zahodnoevropski način ustvarjanja narodne istovetnosti je torej oblastniški, okupatorski, in ta način razmišljanja se je kazal npr. po verskih vojnah v pravilu "*Cuius regio eius religio*", za narodno istovetnost pa bi ga lahko izrazili kot "*Cuius regio eius identitas*".

Izpopolnili so ga zlasti frankovski vladarji ter njihovi nasledniki v Franciji in državah, ki so se po Franciji zgledovale.

Lep primer so v Franciji sedaj Alzačani in Lorenci, ki so v večini Nemci, drugi taki so Baski, pa Bretonci, a jim Francija tega ne prizna in jih sili, da bi bili in se počutili Francoze.

Tekom stoletij so oblastniki ljudem, ki so živeli na ozemlju sedanje Francije, dopovedali, da so Francozi in da so kot Francozi nekaj drugega kot ljudje v drugih

državah in da morajo pred njimi Francijo braniti. Da so v prvi vrsti Francozi, in šele kot Francozi imajo tudi neke lokalne istovetnosti.

Vidimo, da je francoski vidik istovetnosti v bistvu tak kot naš – mi smo mi, oni so pa oni, ne mi. Le da gre to pri njih od države navzdol, pri nas pa od posameznika navzgor.

Naši razlagalci to celoto spregledajo – gledajo samo njen izsek “mi smo Francozi” in trdijo, da je to pozitiven način istovetnosti, zanemarijo pa celoto “mi smo Francozi in nismo ne Nemci, ne Angleži, ne”, zanemarijo torej negativen vidik francoske istovetnosti in trdijo, da je njihova istovetnost pozitivna, naša pa negativna.

Slovenska istovetnost ni negativistična, kot trdijo slovenski humanistični in družboslovni akademski učenjaki, temveč v osnovi pozitivna. Najprej ugotovimo, kdo smo, šele nato pa sledi razlikovanje do drugih.

Vidimo torej, da so ustvaritev naroda zahodnoevropski znanstveniki opisali in razložili tako, kakor je potekala pri njih. Naši humanistični “znanstveniki” pa tako razlago sprejemajo kot splošno veljavno definicijo naroda in na njo nategujejo obstoj in razvoj slovenskega naroda.

Če bi bili pri uporabi privzete definicije dosledni, bi morali trditi, da slovenskega naroda ni bilo do leta 1991, ko so pridrveli Slovenci od nekje izza Karpatov, kruto iztrebili uboge Jugoslovane in ustanovili svojo državo. Česa takega seveda ne bodo trdili, saj vedo, da bi se jim še krave smejale. Leto 1848 pa je dovolj oddaljeno, da nekritičnim ljudem zveni prepričljivo.

Anton Perdih

Ljubljana, svečan 2016

Predgovor k tretji izdaji

Občutek imam, da se naši humanisti obnašajo do mene kot do nekega alternativca, ali še huje, venetologa, ki si neutemeljeno izmišlja nekaj, kar ni v skladu z njihovim prepričanjem. No, ja, venetolog nisem, saj se z vprašanjem Venetov nisem ukvarjal kaj dosti. Kvečjemu če sem občasno kakšnemu razumevanju dodal svoj pogled. Alternativec pa v primerjavi z njihovimi pristopi in z njihovimi prepričanji o naši preteklosti gotovo sem, saj moje delo ne temelji na njihovih pristopih in doktrinah, temveč na podatkih, ki jih o dogajanjih v preteklosti, zlasti kdaj se je kje kaj zgodilo, daje moja stroka, kemija, bolj podrobno fizikalna kemija in v njenem okviru kemijska in encimska kinetika. Ta ima svojo temeljito preverjeno metodologijo. In podatke, ki jih ta metodologija daje, je treba jemati resno, ne glede na to, ali metodologijo poznaš in razumeš ali ne. In ravno to, vnaprejšnje zavračanje novih podatkov, ki jih daje encimska kinetika, in ki jih opažamo tako pri povratnih kot tudi nepovratnih spremembah jedrne snovi naših celic, je pristop zavračevalcev. Torej na podlagi svojega neznanja zavračajo znanje drugih. In v zakrivanju svojega delovanja na podlagi svojega neznanja (pedsodkov? samoljubja?) se sklicujejo na potrebo po vnaprejšnjem večinskem sprejetju tako novih podatkov kot tudi na podlagi novih podatkov pripravljenih novih razlag. In to počnejo, čeprav je matematična zakonitost encimske kinetike sprememb na DNK ista kot pri radioaktivnem razpadu, kjer jo pa že priznavajo in uspešno uporabljajo.

Temeljiti na svojem neznanju kot znanstvenem argumentu pa ni v skladu z znanstveno metodo.

Po drugi strani pa je njihovo nasprotovanje in nesprejemanje novih podatkov človeško razumljivo, četudi je v nasprotju z znanstveno metodo. Novi podatki namreč kažejo, da so nekatere njihove najpomembnejše dogme vzpostavljene na podlagi neverodostojnih oziroma napačnih predpostavk. In zaradi tega neveljavne. Tu pa spet nastopi človeška lastnost.

Videti je, da je glavna težava humanistike, tudi slovenske, pristop *Philosophus dixit* namesto upoštevanja podatkov. A biti bi moralo ravno obratno, kajti podatki so pomembnejši od razlag, zlasti od zastarelih. In ko je na razpolago vedno več podatkov, tudi takih, na katere humanisti niso navajeni, se je treba prilagoditi in naučiti uporabiti tudi nove podatke, drugačne od tistih, na katere so bili vzgojeni. Čas bi bil, da bi ljudje, ki se imajo za znanstvenike, prenehali s propagandnimi vojnami, opustili dogme, in se posvetili znanstvenemu raziskovanju v skladu z znanstveno metodo.

Boljše razumevanje prazgodovine bi omogočilo sinergijsko vrednotenje, ki temelji na podatkih in ne na preteklih razlagah. In kakšna bi bila vloga zgodovinarjev v takem primeru?

Ker iz prazgodovine ni na voljo pisnih virov, ki so doslej veljali za temelj delovanja zgodovinarjev, bi morala biti vloga zgodovinarjev vključenost v sinergistična interdisciplinarna vrednotenja podatkov oziroma bi morali sinergistična interdisciplinarna vrednotenja podatkov celo voditi, da bi iz podatkov drugih disciplin pridobili informacije, ki so pomembne za njihovo disciplino.

Anton Perdih

Ljubljana, prosinec 2021

Uvod

Moje starše so učili in moje vnuke še vedno učijo, da so prišli naši predniki v 6. stol. po Kr. od nekje izza Karpatov. To “izza Karpatov” predstavljajo zadnje čase iz zaničljivih Pripjatskih močvirij vedno bolj na vzhod, obenem pa dodajajo, da jih je del prišel nekaj prej iz severnega dela srednje Evrope. Aha, ne le v Zakarpatju, tudi v severnem delu srednje Evrope naj bi bili, pri nas pa ne.

Če pogledamo podatke, na katerih naj bi ta nauk temeljil, vidimo da jih ni. Ni takratnih virov, ki bi pisali o tem. So samo sklepanja po analogiji: Če so se takrat drugi preseljevali in priseljevali, so se morali priseliti tudi naši predniki. In to zadnji med vsemi. In pa – “saj ko so Rimljani odšli od nas, ni bilo nikogar, ki bi zapisal, da so naši predniki prišli”. Vsem takratnim popotnikom, oznanjevalcem in trgovcem navkljub.

Pri čemer je zanimivo, da so ta nauk uveljavili naši učenjaki po prvi svetovni vojni. Ko smo se končno rešili izpod Avstro-Ogrske države in ustanovili svojo univerzo, so naši na avstrijskih univerzah vzgojeni učenjaki uveljavili avstro-prusko razlago izvora Slovanov. Do tedaj pa so naši ljudje ves čas vedeli, da mi živimo na svojem ozemlju “od nimir” – od vedno.

Potem, ko so naši učenjaki utišali še zadnje prenašalce našega izročila o našem izvoru, so imeli nekaj desetletij mir. Toda glej ga zlomka, ravno v času, ko so pred okoli 60 leti na Zahodu začeli uveljavljati kurgansko teorijo izvora Indoevropejcev, ti neki pater I. Tomažič, ki nikoli ni hodil v slovensko šolo in ni vedel o zgodovini Slovencev ničesar, a se je začel o njej učiti, dojame, da o prihodu prednikov Slovencev na naše ozemlje ne piše noben takratni vir in da bo treba šele ugotoviti, kako je v resnici bilo. In vzpodbudi J. Šavlija, da naj poišče, kako je to bilo. Šavli pa opazi sovpadanje pojava lipe v središču naselij in imen naselij na Wend-, Wind-, ter dojame, aha, Wend-, Wind-, torej Veneti. Torej so bili Veneti naši predniki. In to napiše.

To pa vzbudi ostra zavračanja predvsem naših, pa tudi tujih učenjakov in sproži ostro proti-venetsko gonjo, takorekoč propagandno vojno, ki na naših univerzah in marsikje drugje v javnosti traja že petintrideset let.

Medtem pa so šle veje znanosti svojo razvojno pot naprej in sedaj imamo na razpolago veliko več podatkov, kot so jih imeli takrat in ti novi podatki pojasnijo marsikaj in kažejo dokaj drugačno sliko o izvoru in razvoju Slovencev od tiste, ki jo še učijo v naših šolah.

Temu, kaj kažejo sedaj znani podatki, je posvečena ta knjiga.

Razvoj človeštva

O tem, kako se je razvijalo človeštvo, vemo nekaj za zadnjih 800.000 let. Ker ne vemo, kako so se ljudstva takrat imenovala, vemo pa, katere značilne mutacije so imeli tedanji ljudje na kromosomu Y, jih označujemo s pomočjo teh mutacij, ki jih poimenujemo kot haploskupine in jih podajamo kot kombinacije črk in števil, npr. A1b. Kromosom Y se prenaša samo od očeta samo na sinove. Lahko bi uporabili tudi haploskupine, ki so značilne za ženske in jih dobimo na mitohondrijalni DNK (mtDNK). Te se prenašajo samo od matere na vse otroke. Na mitohondrijalni DNK je precej manj informacij kot na kromosomu Y in po svetu so ženske lokalno precej bolj pomešane kot moški. Zato nam haploskupine na kromosomu Y kažejo nekatere druge vidike razvoja človeštva kot haploskupine na mt-DNK.

So pa v zmernem pasu Evrazije haploskupine oboje vrste med sabo precej bolj pomešane kot v nekaterih drugih, obrobni predelih celin. To je posledica tega, da se ravno v teh predelih dogajajo tako največje stalne spremembe vremena čez leto kot tudi največje dolgoročne spremembe podnebja – ohlajevanja in otoplitve, vlažna in sušna obdobja. Te spremembe ljudi stalno silijo k prilagajanju svojega življenja razmeram in tudi selitve ter s tem stalen razvoj.

Če pogledamo najprej haploskupine na mtDNK – te bolj sovpadajo z rasno raznolikostjo človeštva kot tiste na kromosomu Y. Tako npr. mt-haploskupina D prevladuje na ozemljih, kjer prevladuje mongoloidna rasa, to je v vzhodni Aziji. Med avstralskimi staroselci, za katere je značilna avstraloidna rasa, prevladuje mt-haploskupina N. Pri ljudeh južnoazijske rase prevladuje mt-haploskupina M, pomešana z mt-haploskupino D. Pri afriških črncih prevladujejo podskupine mt-haploskupine L. Pri evropeidih prevladujeta mt-haploskupini H in U – prva na zahodu, druga na vzhodu.

S pod-rasami sovpadajo manj številne mt-haploskupine. Npr. v južni Afriki mt-haploskupina L1, na Tajskem in v delih Indije mt-haploskupina R, od Mongolije do Polinezije mt-haploskupina B, itd. Veliko teh sovpadanj z manj številnimi mt-haploskupinami bo treba še proučiti.

Domnevajo tudi, da bi lahko bil začetnik mongoloidne rase, v kateri prevladuje mt-haploskupina D, sinantrop. Začetnik južnoazijske rase, kjer prevladuje mt-haploskupina M, bi bil lahko pitekantrop. Itd. A to bo treba še dodatno proučiti. Po sedaj znanih podatkih naj bi skupna prednica sedanjih žensk živela pred najmanj 200.000 leti. Najkasneje takrat naj bi tudi začela nastajati raznolikost ras.

Ob tem je pomembno tudi, da ne poznamo nobenih sledov tako starih ameriških vrst ljudi, ne po moški ne po ženski strani. Ali jih sploh ni bilo ali pa jih je

Izvor in razvoj Evropejcev

Po Evropi imajo sedaj moški na kromosomu Y najpogosteje haploskupine I, R1a, R1b, J, E in N, medtem ko je haploskupin G, Q in T precej manj, drugih pa ni ali skoraj ni. Do tega je prišlo postopoma, ob različnih časih. Na mt-DNK pa so najpogostejše haploskupine H, U, J, T, K, HV, itd, od katerih je mt-haploskupina U prvotna evropska haploskupina, druge pa so prišle v Evropo večinoma ob prihodu kmetijstva.

Naši predniki in predniki nam najbližjih opic, šimpanzov, so se ločili od skupnega prednika pred okoli 13 milijoni let. Kje je do te ločitve prišlo, še ne vemo. Toda v Porenju so našli okoli 9 milijonov let stare človekovim in ne opčjim podobne zobe, v Bolgariji in Grčiji pa okoli 7,2 milijona let stare. To kaže, da so se ljudje razvijali v Evropi in ne v Afriki, so pa v Afriko prehajali in tam preživeli ali pa tudi ne.

Pred okoli 700.000 leti so se v vzhodni polovici Azije od skupnega prednika z nami ločili denisovski ljudje, pred okoli 360.000 leti pa v zahodni polovici Azije neandertalci. Oboji so se srečevali in mešali v Srednji Aziji, npr. na Altajskem pogorju. Kdaj so prišli v Azijo prvi predstavniki naše vrste ljudi, še ugotavljajo. A jih je tam uničil kozmogeni mega-cunami pred okoli 68.000 leti.

V Evropi opažajo že najmanj 400.000 let stare sledove človekovega delovanja. Neandertalci so prišli v Evropo iz zahodne Azije kasneje, šele pred okoli 140.000 do 120.000 leti. Zato predniki Afričanov, ki so se preselili iz Evrope v Afriko pred prihodom neandertalcev (to je moški s haploskupinami A00, A0, A1a, A1b1 na kromosomu Y in njihove ženske), niso imeli v sebi neandertalskih genetskih značilnosti.

Predniki sedanjih predstavnikov naše vrste ljudi so prišli v srednjo Azijo iz Evrope pred manj kot 60.000 leti, za sedaj kaže da pred manj kot 50.000 leti.

Iz prvotnih prebivalcev, to je ljudi s haploskupinami BT, CT, F, IJK, IJ na kromosomu Y so se v Evropi razvili in v njej ostali moški s haploskupino I, ki jih še sedaj najdemo po vsej Evropi. Ljudje s haploskupinami BT, CT, IJK, IJ so živeli med njimi npr. v Panonski nižini še do pred okoli 4.000 leti, ko so jih iztrebili ljudje s haploskupino R1b.

Pred okoli 8.000 leti so začeli v Evropo z Bližnjega vzhoda prinašati kmetijstvo predvsem moški s haploskupino G2a – slika 11 na strani 45, ki jih je spremljalo tudi nekaj moških s haploskupino H2 in drugimi haploskupinami. Njihove ženske so tedaj vnesle v Evropo večino sedanje pestrosti haploskupin na mtDNK. Do pred okoli 6.000 leti se je kmetijstvo razširilo po vsej Evropi.

Slovenci

O izvoru Slovencev obstajajo nasprotujoče si razlage. Do konca 19. stoletja je bilo splošno znano, da smo Slovenci staroselci. Slovenski učenjaki, ki so se izobraževali na nemško govorečih avstrijskih univerzah, so uvedli avstro-prusko razlago, da so predniki Slovencev prišli s Pripjatskega močvirja v 6. stoletju po Kr. Pojavilo se je več različnih razlag, kako in tudi od kod so prišli. V letu 1985 pa so Tomažič, Šavli in Bor spet oživili zavedanje, da Slovenci živimo tu od nekdaj. Ta nekdaj so s 6. stol. po Kr. premaknili na 12. stol. pr. Kr.

Novi podatki, ki so postali znani v tem tisočletju, nam dajejo bolj določno sliko.

Prednice približno četrte sedanjih Slovencev (ženske z mt-haplokupino U) so živele tu že pred najmanj 60.000 leti. Predniki slabe tretjine sedanjih Slovencev (moški z Y-haplokupino I) so nastali pred okoli 43.000 leti, a njihovi predniki so živeli tu že pred najmanj 60.000 leti in zelo verjetno že mnogo prej. Zadnje sledi teh prvotnih prednikov opažajo po Evropi še pred okoli 4.000 leti. Do prihoda kmetijstva so bili ti naši predniki skoraj edini prebivalci večine Evrope. V vzhodni Evropi so jih začeli moški z Y-haplokupino R1b iztrebljati že pred 10.000 do 13.000 leti, v srednji in zahodni Evropi pa zlasti pred 4.500 do 3.500 leti, a nekaj jih je tam kljub temu preživelo.

Prednice večine sedanjih Slovencev so prišle v naše kraje s prihodom kmetijstva pred okoli 7.500 do 6.700 leti. Predniki dobre tretjine sedanjih Slovencev (moški z Y-haplokupino R1a) so prišli v naše kraje pred okoli 4.100 leti.

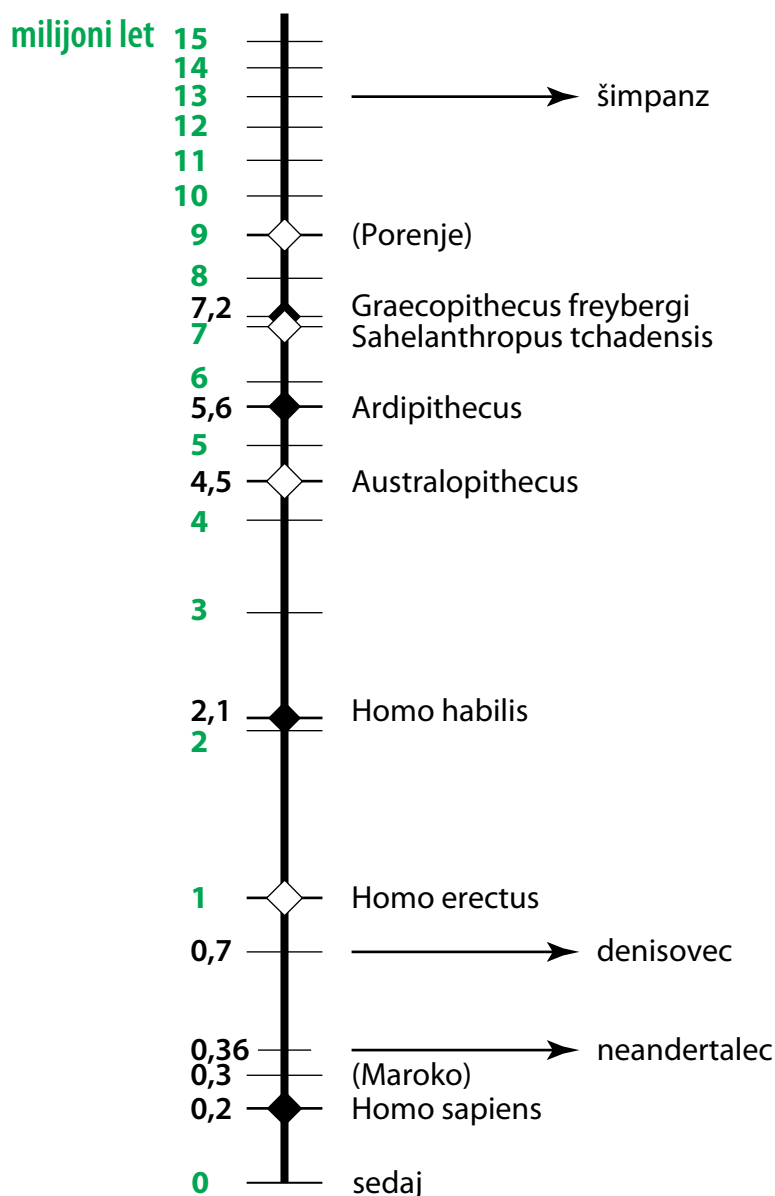
Okoli petina sedanjih Slovencev (moški z Y-haplokupino R1b) pa je potomcev naših okupatorjev izpred okoli 6.500 let, izpred 4.500 do 3.500 let, zlasti pa zadnji dve tisočletji ob rimljanski in germanski zasedbi. Z območja sedanje Nemčije jih je prišlo v tem času okoli 8 % vseh Slovencev.

V Sloveniji ni sledov kakšnih prišlekov izza Karpatov v 6. stol. po Kr., pač pa imajo v Rusiji sledove in poročila o prihodu dela njihovih prednikov iz naših nekdanjih krajev, ki so nam jih kasneje odvzeli naši sedanji sosede. Ta del prednikov sedanjih Rusov je prišel tja v več valovih od pred okoli 2.200 do 1.200 leti pred sedanjostjo.

Iz teh novih podatkov sledi, da so okoli 60.000 let staro piščal iz jame Divje babe lahko naredili naši predniki iz nasledstvenega zaporedja haplokupin na kromosomu Y: BT → CT → CF → F in ne neandertalci, torej tako, kot je na podlagi drugih podatkov razložil že Brodar (1999). Najkasneje od tedaj izvira tudi podlaga posoškega staroverstva.

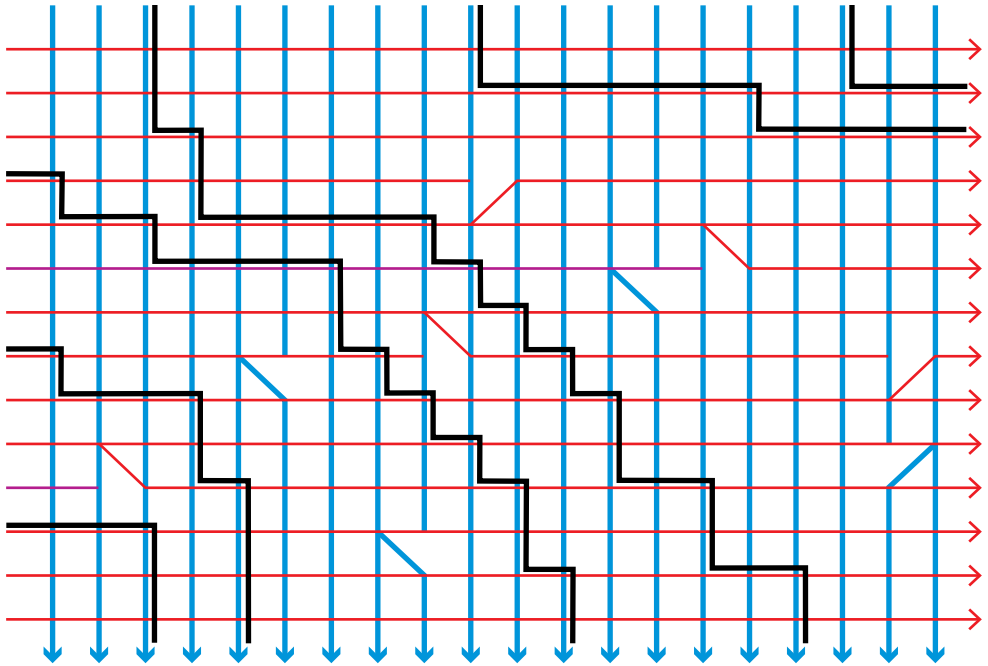
Prikaz nastanka in razvoja človeštva

Pregled najzgodnejšega dogajanja pri nastanku in razvoju človeštva, kot ga poznamo danes, daje slika 1.

Slika 1. Razvoj človeštva glede na podatke, ki so na razpolago sedaj. Kateri od človečnjakov navedenih na navpičnici so bili naši predniki, kateri pa stranske veje, še ne vemo.

Slika 2 kaže shematično, kako poteka dedovanje po raznih kromosomih. Dedovanje po moški strani (kromosom Y) in po ženski strani (mt DNK) poteka določno samo po teh straneh, medtem ko dedovanje po drugih kromosomih poteka bolj ali manj naključno, delno po moškem, delno po ženski.

Slika 2. Shematski prikaz dedovanja mutacij. Dedovanje po ženski strani, to je z mitohondrijsko DNK (rožnate vodoravne črte), po moški strani, to je s kromosomom Y (modre navpične črte), ter po drugih kromosomih (črne črte).

Zaradi bolj ali manj naključnega dedovanja je določanje nasledstva po mutacijah na drugih kromosomih precej bolj negotovo kot določanje po mtDNK ali po kromosomu Y. Zato se populacijski genetiki pri razlagah svojih rezultatov določanja nasledstva po mutacijah na drugih kromosomih opirajo na povprečja določenih populacij, ki jim pripišejo neke izvore, ne morejo pa z metodologijo, ki jo sedaj uporabljajo, sami določiti pravega izvora. Kot primer, njihova metodologija določanja izvora po mutacijah na drugih kromosomih je sedaj še tako groba, da jim ne omogoča ločevati populaciji in kultur, kjer je prevladovala haploskupina I ali R1a, od populacij in kultur, kjer je prevladovala haploskupina R1b, medtem ko metodologija na podlagi mutacij na kromosomu Y to zlahka omogoča. Zato se populacijski genetiki pri razlagah svojih rezultatov pogosto opirajo na razlage oziroma domneve drugih strok, ker nimajo lastnih podatkov, ki bi omogočali zanesljive razlage.

Pri sedanjem stanju stvari je določanje nasledstva po mutacijah na drugih kromosomih precej manj zanesljivo kot po podatkih o mutacijah na mtDNK in še manj kot po podatkih o mutacijah na kromosomu Y. Vzrok za to se skriva tudi v metodologiji, ki jo uporabljajo najprodornejši sedanji populacijski genetiki. V povprečjih, na katera se opirajo, so "skrita" tako naključna dedovanja med moškimi in ženskami kot tudi velika pomešanost žensk različnih izvorov. Šele ko bodo lahko uporabili metodologijo, podobno tisti, ki omogoča sledenje nastajanja in širjenja oz. selitev ljudi s pomočjo kromosoma Y, bodo lahko nekoliko izboljšali svoje razlage. Zaradi naključnosti dedovanja to sledenje ne bo nikoli doseglo natančnosti tistega s pomočjo kromosoma Y. Ima pa sledenje preko drugih kromosomov tudi svojo dobro stran. Lahko izsledi ostanke dednine, ki izvira iz že izumrlih vej človeštva, česar s pomočjo podatkov o mutacijah na mtDNK in kromosomu Y ne moremo izslediti, ker so na njiju le mutacije prednikov, ne pa drugih vej.

Določanje nasledstva po kromosomu Y ima pred določanjem po mtDNK več prednosti. Na kromosomu Y je nekaj tisočkrat več baznih parov kot na mtDNK, zato je na njem mnogo več možnosti za koristne informacije. Poleg tega so po večini sveta ženske z različnimi mtDNK med sabo precej bolj pomešane kot moški z različnimi kromosomi Y. To pa daje razlagam, ki temeljijo na mutacijah na kromosomu Y, večjo in natančnejšo napovedno vrednost. Poleg tega opažamo na mtDNK mutacije v obliki zamenjav po ene nukleinske baze, na kromosomu Y pa imamo dve med sabo neodvisni vrsti mutacij – ena so zamenjave po ene nukleinske baze (SNP), druga pa razlike v številu ponovitev krajših zaporedij nukleinskih baz (STR). Oboje se dogaja naključno. Toda zamenjava po ene nukleinske baze (SNP) je na kromosomu Y nepovratna, medtem ko je sprememba števila ponovitev krajših zaporedij nukleinskih baz (STR) povratna.

Obe vrsti mutacij povzročajo encimi pri kopiranju DNK. Ker sta ti dve vrsti mutacij med sabo neodvisni, lahko uporabimo obe tako za oceno časa do skupnega prednika kot tudi za neodvisno notranje preverjanje rezultatov. Pri tem je med njima pomembna razlika. Podatki o zamenjavah po ene nukleinske baze (SNP) nam kažejo, kdaj je mutacija nastala, ne glede na kasnejša dogajanja. Podatki o spremembah števila ponovitev krajših zaporedij nukleinskih baz (STR) pa nam kažejo, kdaj je ta vrsta ljudi bodisi nastala bodisi komaj preživela ali kdaj se je priselila. To se najbolj drastično vidi pri Afričanih s haploskupino A00. Nastala je pred okoli 240.000 leti, skorajšnje izumrtje pa so preživeli pred okoli 700 leti. Pri haploskupini BT, ki je prednica večine ostalih ljudi, pa vidimo, da je nastala pred okoli 131.000 leti, komaj preživela pa pred okoli 64.000 leti.

Podatke na podlagi zamenjav po ene nukleinske baze na kromosomu Y (SNP) zbira in ureja skupina na projektu YFull ter na podlagi sedaj znanih podatkov razvršča haploskupine in podskupine v drevo haploskupin ter ugotavlja čase nastankov

Ljudje s haploskupino N so nastali pred okoli 37.000 leti v jugovzhodni Aziji, kjer jih še sedaj živi največ, slika 17. Del njih se je postopoma širil proti severozahodu in pred okoli 14.000 leti dosegel predele okoli Altaja, pred okoli 6.000 leti so dosegli Ural. Jezikoslovci pravijo, da so govorili uralške jezike. Pred okoli 3.500 leti so se začeli širiti po sedanji Rusiji in po nekaj stoletjih so dosegli Baltik in Karpate. Haploskupina N je sedaj značilna za severno-azijska ljudstva, v Evropi pa za Laponce, Fince in Balte. Precej je imajo tudi vzhodnoevropski Slovani, na severu več, na jugu manj.

Slika 17. Nastanek haploskupine N in širjenje njenih nosilcev po Aziji in v Evropo.

V preglednici 2 lahko vidimo pogostost haploskupin na kromosomu Y po državah in pokrajinah po Evropi.

Preglednica 2. Delež posameznih haploskupin na kromosomu Y (%) v raznih evropskih državah (ydna.eu 2017, vpogled 21. 10. 2020).

Država	Haploskupina												
	I1	I2* + I2a	I2b	Σ I	R1a	R1b	G	J2	J* + J1	E1b	T	Q	N
Slovenija	9	20,5	1,5	31	38	18	1,5	2,5	0	5	1	0	0
Hrvaška	5,5	37	1	43,5	24	8,5	2,5	6	1	10	0,5	1	0,5
Slovaška	6,5	16	1,5	24	41,5	14,5	4	2	1	6,5	0,5	0,5	3

Nadaljevanje

Država	Haploskupina												
	I1	I2* + I2a	I2b	∑ I	R1a	R1b	G	J2	J* + J1	E1b	T	Q	N
Češka	7,5	8,5	3	19	33	28	5	4	1	6,5	0,5	0	2,5
Bosna-Hercegovina	4,5	50,5	0	55	18	3,5	1,5	5,5	1	11,5	0,5	0,5	1
– Bošnjaki	4	53,5	0	57,5	18	3,5	1,5	5	0,5	9	0	0,5	1
– Hrvati	0	71	2	73	12	2	1	1	0	9	0	0	0
– Srbi	7,5	32,5	0,5	40,5	20	3,5	1	8,5	3,5	17,5	1	0	1
Črna Gora	6	29,5	1,5	37	7,5	9,5	2,5	9	0,5	27	0	2	1,5
Srbija	8	34	8	50	18	6	2,5	9	1	15	0,5	1	(2,5)
Makedonija	3	23	1,5	27,5	13,5	12,5	4	14	2	21,5	1,5	0,5	0,5
Bolgarija	4	20	2	26	17	11	5	11	3	23,5	1,5	0,5	0,5
Poljska	8,5	5,5	2	16	57,5	12,5	1,5	2,5	0	3,5	0,5	0,5	4
Ukrajina	4,5	20,5	0,5	25	44	8	3	4,5	0,5	6,5	1	0,5	5,5
Belorusija	5,5	17,5	1	24	51	5,5	1,5	2,5	1	4	0	0	10
Rusija	5	10,5	0	15,5	46	6	1	3	0	2,5	1,5	1,5	23
– Baškirji	0	0,5	0	0,5	26	47,5	0,5	3	0	0,5	0	0	17
– Čuvaši	7	4,5	0	11,5	30	3	0	13	1,5	13	0	0	28
– Komisi	2	2	0	4	29	11	0	0	0	5	0	0	51
– Mariji	3	1	0	4	32	2	1	0	0	0	1	0	61
– Mordvini	8	1	3	12	36	11	3	14	0	9	0	0	15
– Tatari	8	2	1	11	24,5	8,5	9	10,5	0,5	10	5	2	16
– Udmurti	2	0,5	0,5	3	15	13	0,5	0	0	0,5	0,5	0	67
Latvija	6	1	1	8	40	12	0	0,5	0	0,5	0,5	0,5	38
Litva	6	6	1	13	38	5	0	0	0	1	0,5	0,5	42
Estonija	15	3	0,5	18,5	32	8	0	1	0	2,5	3,5	0,5	34
Finska	28	0	0,5	28,5	5	3,5	0	0	0	0,5	0	0	61,5
Saami – Laponci				27	13	7	0	0,5	0	0,5	0	0	53
Madžarska	8,5	16	2	26,5	29,5	18,5	3,5	6,5	3	8	0	0	0,5
Avstrija	12	7	2,5	21,5	19	32	7,5	9	1	8	1	0,5	0,5
– Tirolska	16	1	2,5	19,5	14	42	7,5	9	-	5,5	1	0,5	0
Nemčija	16	1,5	4,5	22	16	44,5	5	4,5	0	5,5	1	0,5	1
– severna	18,5	0,5	7,5	26,5	22	36	3,5	4	0,5	2,5	1	2	1,5
– vzhodna	16,5	1,5	5	23	24	36	4	2	0	7,5	1	1	1
– zahodna	12,5	2,5	6,5	21,5	9	47	5	5	0	8	1,5	0,5	2
– južna	10,5	4,5	3	18	9,5	48,5	8	5,5	1	8	1,5	0,5	0,5
Švica	14	1,5	8	23,5	3,5	50	7,5	3	0,5	7,5	0,5	1,5	1

mt-haploskupina	Število	Država	Arheološka starost*	Nastanek
H	32	HU, ES, D (A?)	7.300 – 4.300	
HV	4	HU, D	7.500 – 4.800	
J	21	HU, ES, D (A?)	7.500 – 4.300	
K	28	HU, ES, D (A?)	7.700 – 4.500	
N	12	HU, ES, D (A?)	7.700 – 5.600	
T	30	HU, ES, D (A?)	7.800 – 4.800	
U	20	HU, ES, D (A?)	7.700 – 4.300	
V	6	HU, ES, D (A?)	7.700 – 4.900	
W	1	HU	7.800 – 7.500	
X	5	HU, ES, D (A?)	7.300 – 4.700	

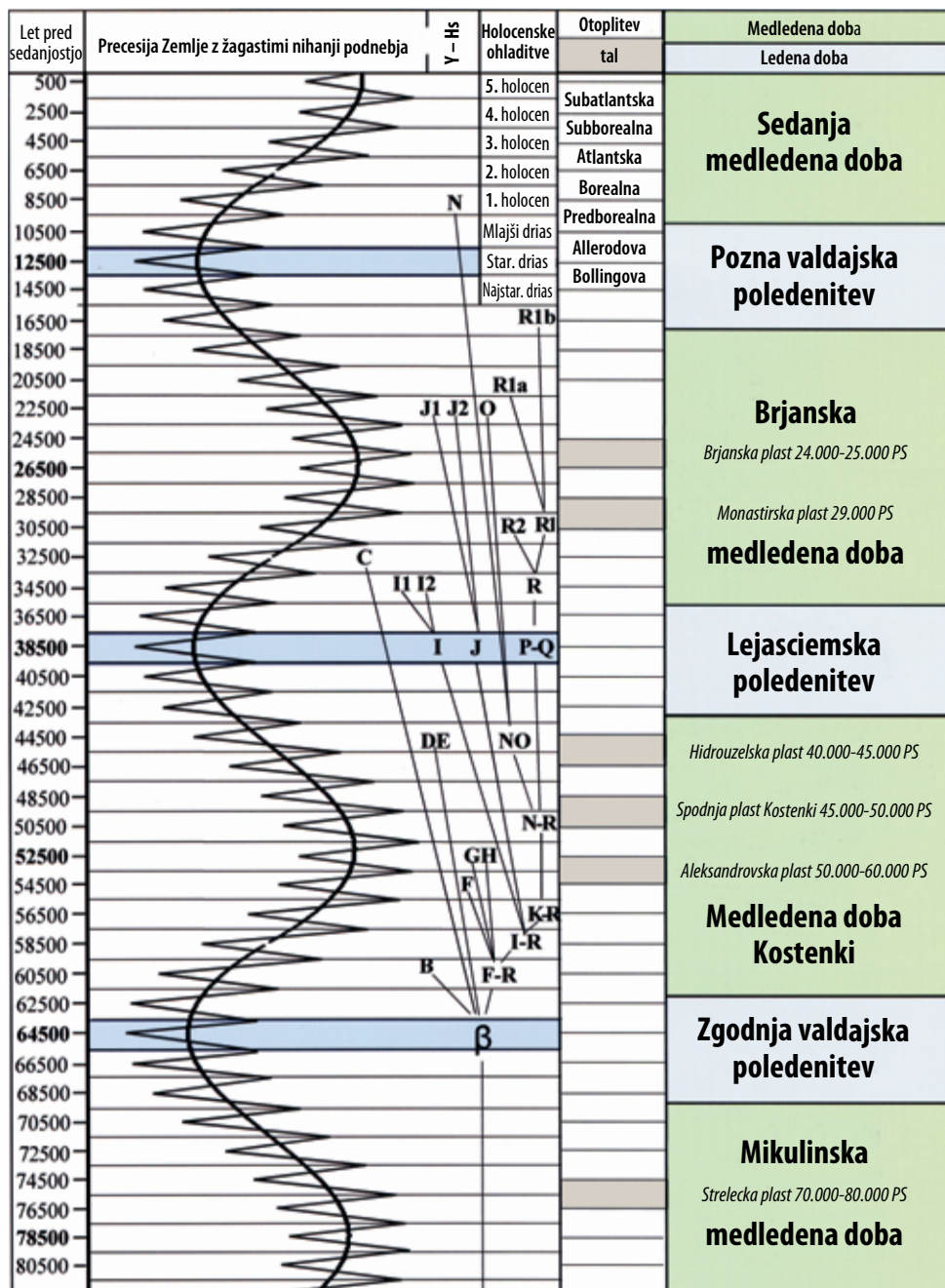
* let pred sedanjostjo

Kaj sledi iz teh podatkov?

Prihod ljudi s haploskupino N v Zakarpatje je bil več kot tisoč let pred domnevnim odhodom naših prednikov od tam. Ker pri nas ljudi s haploskupino N ni, to kaže, da naši predniki niso prišli od tam. Nasprotno, tako vzhodno-slovansko izročilo kot tudi podatki o podskupinah haploskupin I2a in R1a kažejo, da se je v času od rimskega zasedanja naših krajev do zmage Frankov nad Obri v času Karla Velikega veliko naših ljudi odseljevalo čez Karpate na južno Poljsko, v Ukrajino in Rusijo.

Podatki o podskupinah kažejo tudi, da se v Rusijo niso naselili Skandinavci (Normani), temveč da so del vplivov, ki jih pripisujejo Normanom, povzročili ljudje s haploskupino N, ki so dali tudi kar nekaj vladarjev Rusije. Veliko pa so doprinesli ljudje, ki so tja zbežali iz tedanjih naših krajev.

Razmeroma pozna priselitev uralsko govorečih ljudi s haploskupino N ob Baltik kaže, da pred okoli 3.500 leti ni nastala domnevna baltoslovanščina iz neke proto-indoevropske, temveč da so baltščine posledica spoja jezika severnih Slovencev in uralskega jezika prišlekov. Podoben vzorec vidimo tudi v zahodni in južni Evropi ob prihodu osvajalcev, ki so izvirali iz drugih jezikovnih skupin. To pomeni, da tiste doslej predpostavljane proto-indoevropske ni bilo, temveč da so neslovanski indoevropski jeziki nastajali ob spoju jezikov ne-indoevropskih osvajalcev in prvotnih prebivalcev Evrope, proto-Slovenov. Tako da so baltščine začele nastajati pred okoli 2.800 do 2.500 leti ob prihodu ljudi s haploskupino N, ki so govorili uralski jezik. Keltščine so začele nastajati pred okoli 4.500 leti ob prihodu ljudi s haploskupino R1b, ki so govorili altajski jezik. Drugi evropski jeziki pa so začeli v Evropi nastajati nekje v vmesnem času ob prihodu drugih ne-indoevropskih ljudstev. Zlasti je zagoneten nastanek germanskih jezikov, ki imajo marsikaj skupnega s kitajskim in drugimi vzhodnoazijskimi jeziki. Po drugi strani pa opazamo pri azijskih arijskih

Slika 18. Korelacije podnebnih dogajanj v zadnjih 80.000 letih na Ruski ravnici (Jurkovec 2011: 1641).

Alineijeve ugotovitve

Alinei (1996, 2000a,b, 2003b, 2012) je podrobno prikazal pristope k vprašanju indoevropskih in med njimi tudi slovanskih jezikov, ter je pokazal na več stvari. Npr., da je v 19. stol. indoevropsko jezikoslovje izhajalo iz tedanje arijske, pangermanske kolonialistične ideologije, ki je poudarjala posebne pravice indoevropske rase, njeno nagnjenje k vojnām in osvajanjem, in pravico da vlada vsemu svetu. Znotraj te arijske nad-rase so nemški utemeljitelji indoevropskega (tedaj indogermanskega) jezikoslovja smatrali Germane kot nadljudi, ki so najbližji prvotni indogermanski rasi Arijev in ta indogermanska izhodišča in njim ustrezne razlage prevladujejo v svetovni in naši indoevropeljstiki še dandanes.

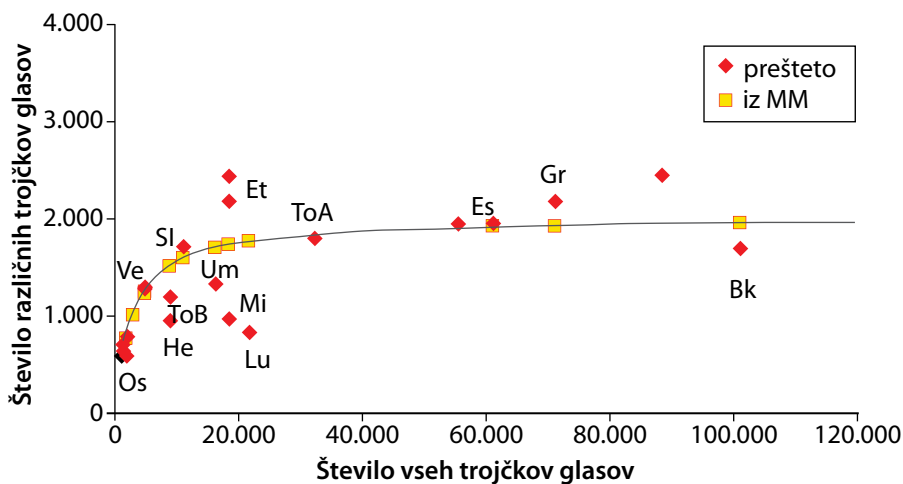
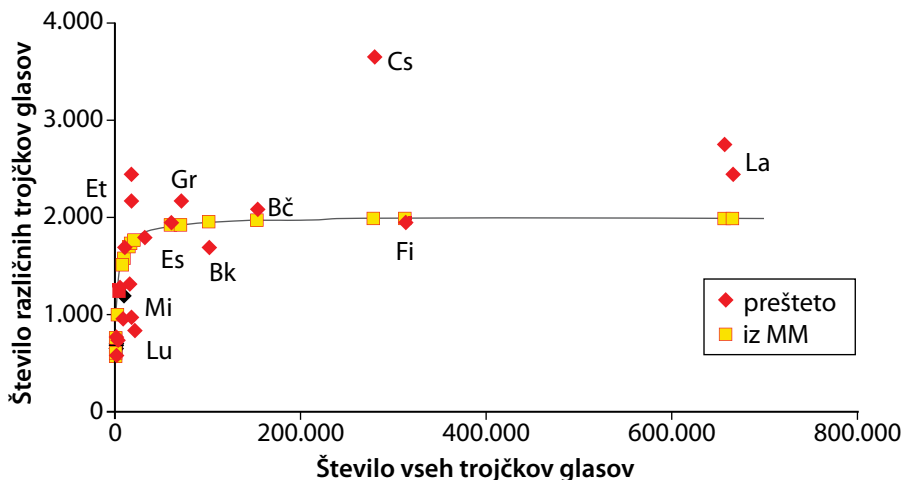
Tovrstno jezikoslovje da stiska razvoj jezikov v obdobje nekaj tisočletij (npr. da so se IE jeziki razšli pred okoli 4000 leti) in zato predpostavlja njihov nenavadno hiter notranji razvoj in spreminjanje kot osnovno pravilo (podobno slovensko jezikoslovje stiska razvoj številnih in zelo raznolikih slovenskih narečij v obdobje stoletij in išče razlago npr. v ostankih tuje govorečih staroselcev in rimljanskih prebivalcev – op. p.). Védenje o mnogom daljšem časovnem obdobju razvoja jezikov pa kaže na njihovo ohranjanje in ne spreminjanje ter da je spreminjanje predvsem posledica zunanjih vplivov, npr. stikov z govorniki drugih jezikov. Nastanka slovničnih zgradb sedanjih jezikov ne moremo postavljati v bakreno ali mlajšo kameno dobo, temveč v čas, ko so se predniki sedanjih ljudi razšli po Zemlji.

O tem, od kje izvirajo indoevropski jeziki, je več razlag. Sedaj da še vedno prevladuje razlaga, da so bili prvi Indoevropejci bojeviti živinorejci na ukrajinskih stepah, ki so kot konjeniki začeli vdirati v Evropo v 4. tisočletju pr. Kr. in da so v 3. tisočletju pr. Kr. raznesli indoevropske jezike vsepovsod po Evropi. Druga razlaga je, da so indoevropeljstvo zanesli v Evropo kmetijci z Bližnjega vzhoda. Tretja razlaga pa je teorija paleolitske kontinuitete.

Ob tem da je pomembno tudi vprašanje izvora in razvoja Slovanov in med njimi Slovencev. Večina jezikoslovcev in zgodovinarjev še vedno govori o 'prihodu' Slovanov v petem in šestem stoletju, po koncu 'preseljevanja ljudstev' od nekod z majhnega področja na vzhodu Evrope. Vendar prve omembe v virih ne pomenijo takratnega nastanka ljudstva in njegovega jezika, še zlasti zato, ker tak nastanek pripisujejo samo Slovanom, drugim ljudstvom pa ne. Tudi čas prvega zapisa v nekem jeziku ne pomeni, da je ta jezik nastal šele takrat in da ga prej ni bilo. Ta argumenta da nista resna.

Poleg tega da večina slavistov spregleduje zelo pomembno dejstvo, to je nesimetričnost slovanskega prostora, čeprav je dobro znana – namreč da severni slovanski jeziki niso enotni, temveč se delijo na zahodne in vzhodne, pri čemer imajo različne podobnosti z južno slovanskimi jeziki. To se da razložiti le tako, da so bili

Kako ležijo posamezni jeziki na Michaelis-Mentenovem diagramu, nam kaže slika 23. Podan je v dveh oblikah. Zgoraj je oblika, ko so vidni vsi uporabljeni jeziki, spodaj pa je podan povečan levi del diagrama, da bolje vidimo položaj jezikov, za katere imamo na razpolago manjše baze podatkov.

Slika 23. Primerjava med podatki o odnosu med velikostjo baze podatkov in številom opaženih različnih trojčkov glasov.

Razpršenost števil različnih trojčkov glasov pri različnih jezikih je očitno dodana na odvisnost od velikosti baze podatkov. Torej je pri številnih jezikih velikost baze podatkov, narejene iz sedaj znanih besedil, premajhna za resne primerjave na podlagi pogostosti trojčkov glasov v njih. Vidimo tudi, da krivulja Michaelis-Mentenove enačbe na sliki 23 predstavlja povprečje vseh podatkov, ter da imajo jeziki, ki jih vidimo pod krivuljo Michaelis-Mentenove enačbe ter desno od nje, podpovprečno

Tu vidimo, da sta haploskupini I (ki je prvotna vse-evropska haploskupina) in J (ki prevladuje pri Arabcih) istoizvorni in da ni nemogoče, da bi njuni nosilci nekatere prvotne jezikovne značilnosti ohranili. Drug primer te vrste, ki sega po številnih jezikovnih skupinah po Evraziji in Afriki, je bil opažen pri primerjavi besed za slona (Jandáček & Perdih 2017).

Tudi druge jezikovne podobnosti, ki jih opažajo med jeziki Slovanov (Indoevropejcev), Bantujcev ter Ainujev, lahko izvirajo iz časa razhoda njihovih haploskupin.

Podobno bo treba upoštevati tudi druge primere razcepov in razhodov. Pa tudi primere mešanja ljudi različnih jezikovnih skupin.

Primerjava jezikovnih in “genetskih” podatkov

Če jezikovne podatke soočimo s podatki, ki jih daje DNK-rodoslovje (poglavje *Prikaz nastanka in razvoja človeštva*), potem vidimo (Perdih 2018), da indoevropski jeziki niso nastali s postopnim razvejanjem domnevnega proto-indoevropskega jezika, temveč z vrivanjem ljudi drugih jezikovnih skupin med proto-slovensko prebivalstvo.

Prvotni evropski jezik je bil jezik proto-Slovenov, to je ljudi s haploskupinami I na kromosomu Y in U na mitohondrijski DNK. Tako je bilo najmanj do pred okoli 8.000 leti, ko so se mednje začeli naseljevati kmetijci, med katerimi so prevladovali moški s haploskupino G2a, medtem ko so imele njihove ženske raznolike haploskupine na mitohondrijski DNK. Drugi indoevropski jeziki so začeli nastajati kasneje kot pred okoli 5.000 leti, ko so se začela mednje naseljevati ljustva drugih jezikovnih skupin, “Keltski” jeziki so začeli nastajati v Evropi pred okoli 4.800 leti, ko so začeli zasedati zahodno Evropo in iztrebljati prvotne moške altajsko govoreči ljudje s haploskupino R1b na kromosomu Y. Grški jezik je začel nastajati pred okoli 3.700 leti, ko so Minojci naselili pobegli del egipčanske vojske, ki so jo premagali Hiksi, na Peloponez. Italski jeziki so začeli nastajati pred okoli 3.200 leti, ko se je del vojske “ljudstev izza morja” po porazu z Egipčani umaknil na Apeninski polotok. Germanski jeziki so začeli nastajati ob istem času, ko se je drug del vojske “ljudstev izza morja” po porazu z Egipčani umaknil v Evropo in se pomešal z delom razvijajočih se keltskih jezikov. Baltski jeziki pa so začeli nastajati pred okoli 2.500 do 2.800 leti, ko so uralsko govoreči ljudje (zauralski Ogrji, ki so imeli haploskupino N1a na kromosomu Y) začeli prihajati na zahod ob Baltik in Karpate.

Vidimo torej, da je razlaga o nastanku indoevropskih jezikov s postopnim razvejanjem domnevnega proto-indoevropskega jezika v osnovi napačna in da je bil njihov nastanek popolnoma drugačen.

V razmislek

Zgodovinar A. Hozjan je na 33. zborovanju društev zgodovinarjev Slovenije, 2006, predstavil referat z naslovom *‘Slovenske aktualizacije mitskega in stereotipnega v zgodovinopisju na svetovnem spletu. Primeri nepolitičnih društev v Republiki Sloveniji’*. V zaključku ugotavlja: “Sleherni od ljudi ‘v stroki’ si bo ob prebiranju tukaj opisanih spletnih strani morda zastavil eno ali več vprašanj, morda celo zelo neprijetnih, o sami smiselnosti in obstoju stroke kot take.” ... In nadaljuje: “Morda pa smo vsi skupaj v bolj ali manj grozljivi zablodi, ki se ji ne reče več ‘stroka’, temveč drugače – kolegice in kolegi, kaj pa, če smo skupinsko zgrešili poklic in nam – nevede! – bije zadnja ura?”

Če temu nasproti postavimo vse podatke, znane že od prej ali šele v zadnjem času, npr. te, ki so predstavljeni v tej knjigi, potem lahko rečemo, da je zgoraj navedeno ugotavljanje zgodovinarja Hozjana deloma ustrezno. Ne gre sicer za to, da bi naši zgodovinarji zgrešili poklic ali da bi jim bila zadnja ura. Gre le za to, da se pri nas še vedno držijo neustrezne in preživete avstro-pruske zgodovinske misli (ki se je resda še vedno večinoma držijo tudi drugod po Evropi) in da drugim dajejo vtis, da jo brezprizivno branijo.

Namesto da bi se oprijeli novejših ugotovitev, na katere so jih prvi opozorili, ne sicer vedno na najbolj primeren način, a vendar, slovenski raziskovalci naše preteklosti, ki so delovali in ki delujejo izven njihovih krogov. Gre predvsem za to, da naši zgodovinarji, namesto da bi v skladu z znanstveno metodo svoje razlage prilagajali razpoložljivim podatkom, cenzurirajo in zavračajo podatke, ki niso v skladu z razlagami, ki so se jih naučili in ki jih še vedno nekritično vzdržujejo.

Naši zgodovinarji torej niso zgrešili poklica in ne čaka jih propad, temveč le nujnost zamenjave preživele paradigme z novo, boljšo. Vprašanje je le, koliko časa bodo s tem še odlašali. Ali bodo to naredili takoj ter se z resnim in domiselnim delom v skladu z znanstveno metodo zavihтели v vrh te veje svetovne znanosti, ali pa bodo “v bolj ali manj grozljivi zablodi” še naprej delovali le kot sledilci (*we too*) ter capljali zadaj in prepisovali od tujcev.

Namesto da bi za čase, v katerih ni pisnih virov, prevzeli vodenje sinergističnega interdisciplinarnega vrednotenja podatkov, ki jih dajejo druge znanstvene discipline.

Za dodatno branje

Poleg spodaj navedenih besedil priporočam tudi spremljanje:

<http://www.korenine.si/zborniki/>

in o DNK rodoslovju:

www.dna-academy.ru/

www.dna-academy.ru/proceedings

<http://pereformat.ru/klyosov/>

https://vk.com/topic-86388164_35615940

https://vk.com/topic-86388164_39498730

- Abi-Rached L, Jobin M J, Kulkarni S, McWhinnie A, Dalva K, Gragert L, ... Parham P, **2011**, The Shaping of Modern Human Immune Systems by Multiregional Admixture with Archaic Humans, *Science*, 334(6052), 89-94
- Abu-Amero K K, González A M, Larruga J M, Bosley T M, Cabrera V M, **2007**, Eurasian and African mitochondrial DNA influences in the Saudi Arabian population, *BMC Evolutionary Biology*, 7:32
- Ackermann R R, Arnold M L, Cahill J A, Cortés-Ortiz L, Evans B J, Grant B R, ... Zinner D, **2018**, Hybridization in human evolution: insights from other organisms, *Hybridization in human evolution: what can other organisms tell us?*, the 2016 Annual Meeting of the American Association of Physical Anthropologists, in Atlanta, Georgia
- Alday A, Pérez-Romero A, Carretero J-M, Galindo-Pellicena M Á, Adán G, Arsuaga J-L, **2015**, Proofs of Long-Distance Relations between Central Europe and Inland Iberian Peninsula during Neolithic and Bronze Age. Evidences from the Material Culture of the Site of El Portalón (Sierra de Atapuerca, Burgos, Spain). *Advances in Anthropology*, 5, 294-323
- Alinei M, **1996**, *Origini delle lingue d'Europa, Vol. I - La teoria della continuità*, Il Mulino, Bologna
- Alinei M, **2000a**, *Origini delle lingue d'Europa, Vol. II - Continuità dal Mesolitico al Ferro nelle principali aree europee*, Il Mulino, Bologna
- Alinei M, **2000b**, An alternative model for the origins of European peoples and languages: the continuity theory, *Quaderni di Semantica*, 21, 21-50
- Alinei M, **2000c**, European dialects: a window on the prehistory of Europe
- Alinei M, **2003a**, *Etrusco: una forma arcaico di unghrese*, Il Mulino, Milano-Bologna
- Alinei M, **2003b**, Interdisciplinary and linguistic evidence for Paleolithic continuity of Indo-European, Uralic and Altaic populations in Eurasia, with an excursus on Slavic ethnogenesis. Conference "Ancient settlers in Europe", Kobarid; delna objava v: *Quaderni di semantica*, 24, 187-216; http://www.continuitas.org/texts/alinei_interdisciplinary.pdf
- Alinei M, **2012**, The Paleolithic Continuity Paradigm for the Origins of Indo-European Languages, <http://www.continuitas.org/intro.html>, zadnji vpogled 10.3.2013
- Alinei M, Benozzo F, **2016**, The Paleolithic Continuity Paradigm for the Origins of Indo-European Languages. An Introduction in progress. www.continuitas.org/intro.html

- YFull, **2020**, <http://www.yfull.com/tree/> - vpogled 21. 10. 2020
- Yoo Y, **2019**, "Pleistocene Modernity" and its Emergence in the Korean Peninsula: A critical review of its issues and evidence. *Int. J. Korean History*, 24(1), 9-44
- Younger J, **2005-2010**, *Linear A & B Grids*, <http://people.ku.edu/~jyounger/LinearA/ABgrids.html>
- Younger J, **2008**, *Linear A lexicon* in: <http://people.ku.edu/~jyounger/LinearA/lexicon.html>
- Younger J, **2009**, *Linear A texts in phonetic transcription HT (Haghia Triada)* – in: <http://www.people.ku.edu/~jyounger/LinearA/HTtexts.html>
- Zaidner Y, Porat N, Zilberman E, Herzlinger G, Almogi-Labin A Roskin J, **2017**, Geochronological context of the open-air Acheulian site at Nahal Hesi, northwestern Negev, Israel. *Quaternary International*, 646 A, 18-31
- Zieger M, Utz S, **2020**, The Y-chromosomal haplotype and haplogroup distribution of modern Switzerland still reflects the alpine divide as a geographical barrier for human migration. *Forensic Science International: Genetics* 48, 102345
- Zohary D, Hopf M, **2004**, *Domestication of plants in the Old World*, Oxford University Press
- Zupan J, **2009**, *Kemometrija in obdelava eksperimentalnih podatkov*, Kemijski inštitut: Inštitut Nove revije, zavod za humanistiko, Ljubljana
- Zupan A, Vrabc K, Glavač D, **2013**, The paternal perspective of the Slovenian population and its relationship with other populations, *Ann Hum Biol*, 40, 515–526
- Zupan A, Hauptman N, Glavač D, **2016**, The maternal perspective for five Slovenian regions: The importance of regional sampling, *Ann Hum Biol*, 43, 57-66
- Žunkovič D(M), Verbovšek L, **1998**, *V senci zgodovine*, Jutro, Ljubljana

Knjige Kljosova

glej tudi: <http://www.anatole-klyosov.com/>

- Клёсов А А, Тюняев А А, *Происхождение человека (по данным археологии, антропологии и ДНК-генеалогии)*, М.: Белые альвы, **2010**, 1024 str. (*Origin of Man*. 2010, 1024 pp. Belye Alvy, Moscow, ISBN 978-5-91464-040-5)
- Клёсов А А, *Происхождение славян и других народов. Очерки ДНК-генеалогии*, **2011**
- Клёсов А А, *Происхождение славян: ДНК-генеалогия против "норманнской теории"*, М.: Алгоритм, **2013**, 512 str. (*Origin of Slavs and Other Peoples. DNA Genealogy Against the "Normann Theory"*, 2013, 511 pp. Algorithm, Moscow, ISBN 978-5-4438-0324-1)
- Клёсов А А, *Занимательная ДНК-генеалогия: Новая наука даёт ответы*, М.: Вече, **2013**, 168 str. (*Entertaining DNA Genealogy*, 2013, 166 pp. Veche (BukiVedia), Moscow, ISBN 978-5-4444-1351-7)
- Клосов А А, *Порекло Словена. Осврти на ДНК-генеалогiju*, Белград: Мирослав, **2013**, 440 str.
- Клёсов А А, Пензев К А, *Арийские народы на просторах Евразии*, М.: Книжный мир, **2015**, 352 str. (*Aryan Peoples in the Vast Eurasia*, 2015, 351 pp. Knizhny Mir, Moscow, ISBN 978-5-8041-0733-9)
- Клёсов А А, *Славяне, кавказцы, евреи с точки зрения ДНК-генеалогии*, М.: Книжный мир, **2015**, 352 str. (*Slavs, Caucasians, and Jews from a Viewpoint of DNA Genealogy*, 2015, 352 pp. Knizhny Mir, Moscow, ISBN 978-5-8041-0757-5)

Anton Perdih

**IZVOR SLOVENCEV
IN DRUGIH EVROPEJCEV**

Tretja, predelana izdaja

Prelom in oprema:

Filip Kodrič, ONZ JUTRO

© Avtor in Založništvo Jutro

VSE PRAVICE PRIDRŽANE

Izdalo in založilo:

Založništvo Jutro, Jutro d.o.o., Ljubljana

Natisnjeno leta 2021 v Sloveniji
v nakladi 1.000 izvodov.

JUTRO d.o.o., Založništvo in trgovina,
Črnuška c. 3, p.p. 4986, 1001 Ljubljana
Tel. (01) 561-72-30, 041 698-788

E-pošta: Info@jutro.si

Obiščite našo spletno knjigarno:

www.jutro.si